

Pavlikov) o izbuțește, folosind pentru stîrnirea risului, vorbirea cu „accent“ și o anume caricatură a gestului rafinat, ni se pare din acest punct de vedere, demonstrativă, dar, în același timp, puțin recomandabilă. Căci nu stîlcirea limbii — chiar dacă e, să zicem, ilară — caracterizează personajul și funcția personajului în comedie. După cum nu vulgaritatea cu orice preț, manifestată de Dina Mihalcea — chiar dacă și în cazul ei, cu necontestate „roade“ comice — contribuie la închegarea satirică a personajului interpretat (fosta dansatoare de bar, Cheryl May Winterton) și a rostului acestuia în acțiune. Tot o astfel de prezentă, mai mult sau mai puțin comică pentru ea însăși, a fost și aceea — zgomotoasă dar cu totul nedificatoare — a gazetarului american, în interpretarea lui Constantin Dinescu.

Asemenea prezențe scenice — puternic și în prim-plan subliniate — au lăsat, prin contrast, să treacă în umbră alte personaje, cărora interpreții n-au avut cum să le sublinieze nici vreo înfățișare sau vreun comportament deosebit, nici vreo altă trăsătură particulară de natură să-i scoată din anonimatul scenei (Radu Dunăreanu, Elena Aramă, Neofita Pătrașcu). Unele strădanii ale Elisabetei Raicu de a se face totuși simțită prin oarecare vioiciune au apărut, de aceea, parcă cu dinadinsul subliniate. Chiril Economu (cărui a-i revenit misiunea de a desena liniile de caracter ale unui venal afacerist al artei și starea de crescîndă nervozitate pe care acesta o încearcă în fața unui iminent faliment moral și bănesc) a fost lăsat — sau îndrumat — să se înstrăineze de fondul comic al rolului său și să evolueze în contratimp, cu accente intens dramatice.

Am prețuit, într-o apariție episodică, pentru o compoziție savuroasă, pe Kitty Ștefănescu, și mai ales ne-a bucurat să întîlnim inteligenta evoluție a cinicului rezonant Sebastian, în interpretarea lui Ion Lucian, care a îmbinat cu finețe umorul și un anumit suflu de înțelegere umană, cu disprețul ascuns în atitudini aparent servile față de lumea de snobi, șantașiști și avizi de bani, în care trăiește și pe care-i imită. Valoarea de ansamblu a spectacolului rămîne însă adumbrată și limitată de viziunea discontinuă, pe alocuri de suprafață, în care a fost montat. La aceasta adăugăm neajunsul scenografiei (Adriana Leonescu). Decorația e năstrușnică și nemijlocit demascatoare. Ea nu e corespunzătoare însă justei indicații date de autor, care vrea să semnaleze un contrast între excentricitatea de farsă a artei și a negoțului cu arta absurdă, de o parte, și, de cealaltă parte, „cumsecădenia“ atmosferei în care trăiesc creatorii farsei. Dorința autorului a fost de a demonstra că farsa artei absurde e conștientă, și cu atât mai condamnabilă, iar nu rodul unui dezzechilibru mintal; fapt pe care scenograful, de comun și greșit acord cu regizorul, l-a nesocotit.

Fl. T.

„VIORI DE PRIMĂVARĂ“ DE AL. STEIN

Teatrul Armatei

Data premierei: 14 mai 1960. Regia: Gheorghe Cheța. Decoruri și costume: Lidia Iovănescu. Distribuția: Gh. Treștan (Petrisceav Anton Antonovici); Nineta Gusti (Alevtina Nikolaevna); Geo Malcan (Varvaruk Arsenil Andreevici); Mariana Vincze și Lia Pop Fărcașan (Mașa); Aglae Metaxa (Maximova Elisaveta Ivanovna); Dumitru Rucăreanu (Goșa); George Sion (Șahmatov Oleg Mihailovici); Elena Nica-Huzum (Katia Doțenko); Constantin Gurîță (Unchiul Mișa); Dorin Moga (Andrei); Lucian Dinu (Kimjalov Vitali Maximovici).

Al. Stein mărturisește că, pentru el, piesa *Viori de primăvară* reprezintă... un debut. „Sînt debutant, pentru că pînă acum am scris numai drame psihologice, iar *Viori de primăvară* este o comedie lirică.“ În cazul de față, Al. Stein „debutează“ doar în formula dramatică pe care o abordează, tema tratată — formarea caracterului și definirea conștiinței socialiste — fiind totuși de mult familiară preocupărilor scriitorului. Nou

*George Sion (Șahmatov),
Elena Nica-Huzum (Katia
Dojenko) și Nineta Gusti
(Alewtina Nikolaevna).*

este însă unghiul comico-liric prin care sînt privite și dezbătute problemele de viață.

Acțiunea se petrece într-unul din cartierele de locuințe recent construite din Moscova, iar comedia lui Stein dezbate pe un ton cald, liric, dar și cu ironie, comportarea unor intelectuali puși în fața unei situații hotărîtoare pentru existența lor cotidiană: institutul la care ei lucrează urmează să se mute în Siberia, la baza de extracție a minereurilor. Eroilor nu li se pun probleme grave, dar eventualitatea plecării conturează distinct pentru spectator și relevă înșiși eroilor, mai complex, adevăratul lor profil. Dragostea ocupă un loc important în acțiune și înlesnește definirea sub diferite ipostaze, în raport cu sentimentele, a atitudinii etice, înaintate, a omului sovietic. Aproape toate personajele comediei iubesc: fetișcana, încă școlăriță, tînăra ingineră celibatară și, de asemenea, actrița vîrstnică. Iar prima dezamăgire a dragostei din adolescență, renunțarea matură la omul nedemn, sau pîlpîirile sfioase ale iubirii tîrzii la oameni trecuți de prima tinerețe, oferă, rînd pe rînd, spectatorului, prilej de meditare asupra unor evenimente aparent banale — dar însemnate — din viața cotidiană. „Debutul” dramaturgului Al. Stein demonstrează posibilitatea genului comic-ușor în tratarea artistică a problemelor serioase.

Din păcate, spectacolul de la studioul Teatrului Armatei nu transmite caracterul tonifiant al textului dramatic, nici farmecul liric atît de cuceritor, specific oamenilor sovietici. Atmosfera greoaie, mișcarea lipsită de ritm, secătuirea sensurilor satirico-dramatice ale piesei caracterizează, în primul rînd, regia acestui spectacol (Gh. Cheța). Evoluția fragmentară a interpreților, în funcție de cupluri sau apariții „solistice”, individuale, este a doua trăsătură a spectacolului, contribuind la derutarea spectatorului, lipsit astfel de posibilitatea înțelegerii limpezi a acțiunilor eroilor. Lipsa de armonizare, de fuziune a situațiilor și caracterelor, într-o viziune unitară, ordonată și orientată în jurul mesajului ideologic, a fărîmițat spectacolul în momente „revuistice”, decupate mai mult sau mai puțin forțat, cu mai multă sau mai puțină adresă. Aceasta, în funcție exclusiv de interpreți. Căci, din păcate, problema interpretării, în spectacolul *Viori de primăvară*, se pune numai în raport cu realizările și posibilitățile individuale ale actorilor, și nu în raport cu omogenitatea sce-

nică colectivă organizată (cum ar fi trebuit să fie). De pildă, cuplul de talentați și verificați actori de comedie Nineta Gusti și Gh. Trestian (Alevtina Nikolaevna și Anton Antonovici), valoroși în sine, s-au realizat într-un comic copios, dar în afara sensurilor generalizatoare ale comediei. Aceasta, în ciuda faptului că Gh. Trestian a compus cu discreție silueta unui fost director, rupt de viață și... readus la realitate, și că prezența scenică suculentă a Ninetei Gusti a înviorat de multe ori tensiunea scăzută a spectacolului. Pe aceleași coordonate solistice s-au mai remarcat: Elena Nica-Huzum, o Katia Doțenko autentică, interpretată spontan, firesc, și Lia Pop Fărcășan (a doua în distribuție în rolul Mașei, a cărei prezență a conferit eroinei o plină de profeșime gravitate copilărească, în fața primelor întrebări ale vieții. Lucian Dinu (Kinjalov) creionează cu conștiinciozitate figura unui pseudointelectual, dar mișcarea lui de unul singur prin scenă e de multe ori artificială (aceasta ține de neajunsurile generale ale spectacolului). O lipsă similară s-a vădit în jocul altor interpreți, mai bine zis, al „cuplurilor”, ca de exemplu Geo Maican-Aglae Metaxa (inginerul Varvaruk și artista Maximova), care au simplificat datele rolurilor, comunicând din profilul moral al eroilor, cu precădere, nervozitatea unor îndrăgostiți vîrstnici, siliți să se întilnească pe furis, dar foarte puțin din complexitatea raporturilor sociale și a problemelor de educație, de creație, de muncă profesională, existente în text și în preocupările personajelor. La fel s-au comportat în fața rolurilor și tinerii actori Dumitru Rucăreanu-Mariana Vincze (Goșa și Mașa). În rolul tinărului inginer, care dezamăgește prima dragoste a unei adolescente prin uscăciunea lui sufletească și incapacitatea de a visa, de a se dăruii. D. Rucăreanu a dovedit o inexplicabilă lipsă de efort artistic, o neîngăduită indiferență față de parteneri. Iar rigiditatea seacă a Marianeii Vincze (prima în distribuție în rolul Mașei), falsă ei grație și candoare au diformat profilul miciei eroine a lui Stein, o fată înflăcărată, visătoare, entuziasată. Forțat, lipsit de lirism și umor, a creionat George Sion figura scriitorului Șahmatov, neizbutind să închege linia de conduită a personajului, care avea pe deasupra și sarcina povestitorului piesei. Și ca să încheiem acesteia distribuției, amintim pe Dorin Moga (Andrei), limitat la rostirea uscată și incoloră a unui text ce trebuia să schițeze un suflet cinstit și un caracter luminos, și C. Guriță (unchiul Mișa), care și-a colorat re-
vuiistic, în spiritul concepției regizorale, apariția și evoluția sa scenică.

La punerea în scenă, secătuită de fantezie, și la atmosfera lipsită de haz autentic și vioiciune, a contribuit și scenografia (Lidia Iovănescu), corectă dar neinspirată. Împreună cu aceasta, regia insuficient însuflețită și adîncită, ca și lipsa de autosupraveghere a actorilor au umbrit pînă la alterare mesajul luminos al piesei: frumusețea morală a oamenilor sovietici, dăruiiți cu pasiune muncii de construire a societății comuniste.

M. I.

„LITURGHIA DE LA MIEZUL NOPTII” DE P. KARVAS

Teatrul „C. Nottara”

Data premierei: 8 mai 1960. Regia: Mihael Raicu. Decoruri: Adriana Leonescu. Costume: Eugenia Bassa-Crișmaru. Distribuția: Chiril Economu (Valentin); Francisca Cristian (Vilma); Jean Lorin și V. Plătăreanu (Marian); Mihael Dogaru (Diurko); Victoria Gheorghiu și Consuela Roșu-Darie (Angela); Dinu Ianculescu (Palo); Leopoldina Bălănuță (Katia); Tudorel Popa (Brecker).

Evocînd anii nu prea îndepărtați ai celui de al doilea război mondial, scriitorul cehoslovac Peter Karvas denunță în *Liturghia de la miezul nopții*, atitudinea de compromis — în fond trădătoare — a micii burghezii și stabilește, pe un plan mai larg, răspunderea tuturor aceluia care au facilitat politica criminală a naștilor, participînd direct sau indirect la înfăptuirea ei.